

Aký osud čaká Smaltovňu v Petržalke?

(23.07.2014; Televízna stanica Bratislava; Beseda o piatej; 17.00; por. 1/1; Alexandra Važanová)

Alexandra Važanová, moderátorka:

"Uhorská továreň na smaltované a kovové výrobky stojí v **Petržalke** od roku 1899. Obdobie kedy sa stala súčasťou výrobného podniku Matador prežila bez výraznejších strát. Otázkou však zostáva, ako sa Smaltovňa vysporiada s výstavbou bytov, ktoré by mali v lokalite vyrásť v blízkej budúcnosti. Aj na tieto témy budeme odpoved' v Besede o piatej. Príjemný podvečer. No a príjemný podvečer aj mojím dnešným hosťom. Moje pozvanie dnes prijala Veronika Kvardová, ktorá je tu dnes za Klub ochrany technických pamiatok, dobrý večer."

Veronika Kvardová, Klub ochrany technických pamiatok:

"Dobrý večer."

Alexandra Važanová:

"Medzi nami je aj Zuzana Kordošová, ktorá je vedúcou oddelenia územného rozvoja a dopravy z Miestneho úradu **Petržalka**."

Zuzana Kordošová, vedúca odd. územného rozvoja a dopravy, MÚ **Petržalka**:

"Dobrý večer."

Alexandra Važanová:

"A Pavol Šimunič, ktorý je generálnym riaditeľom sekcie kultúrneho dedičstva z Ministerstva kultúry Slovenskej republiky."

Pavol Šimunič, MK SR:

"Dobrý večer prajem."

Alexandra Važanová:

"Dobrý deň prajem. Poďme si najskôr možno k tým termínom povedať, prečo tu dnes sedíme. Sedíme tu preto, pretože v 13 roku, teda v minulom roku Ministerstvo kultúry vydalo rozhodnutie o obnove správneho konania. V tom istom roku toto správne konanie nejakým spôsobom zrušilo. Pani Kvardová práve z Klubu ochrany technických pamiatok vyšiel podnet na Generálnu prokuratúru. Čo ste v súvislosti s rozhodnutím Ministerstva kultúry namietali."

Veronika Kvardová:

"Namietali sme vlastne to, že to rozhodnutie bolo zrušené bez toho, aby tam bol udaný nejaký pádny dôvod. Pretože začatie tohto konania bolo odôvodnené pamiatkovým úradom v niekoľkých bodoch. Boli tam vymenované tie hodnoty, ktoré tá Smaltovňa má, ktoré vlastne boli novými skutočnosťami a na základe toho, že sa vyskytli tieto nové skutočnosti, tak sa mohlo obnoviť to konanie. Ale to konanie bolo zrušené a v tom odôvodnení nebolo vlastne povedané, prečo bolo zrušené. Neboli tam nejaké body, ktoré by sa dali vyvrátiť alebo s ktorými by sa dalo súhlasiť alebo nesúhlasiť. A preto nás napadlo, že ešte poslednou možnosťou je to podať na Generálnu prokuratúru, teda na prokuratúru pardon, prokurátorovi, ktorý by to posúdil, či to bolo v súlade so zákonom."

Alexandra Važanová:

"Ale práve Generálna prokuratúra nariadila Ministerstvu kultúry, aby nejakým spôsobom rozhodnutie, ktoré ste napadli, prehodnotili. Ste spokojní s tým rozhodnutím generálneho prokurátora? Vieme, čo to bude znamenať pre Smaltovňu?"

Veronika Kvardová:

"Tak v tom rozhodnutí, čo napísal, ktoré som aj čítala, tak boli zákony, ktoré ako keby neboli splnené. Ja nie som právnička, takže neviem úplne presne, nevyznám sa úplne presne v tých zákonoch. Ale bolo tam napísané, že boli porušené nejaké zákony, že vlastne minister nerešpektoval rozhodnutie svojej odbornej inštitúcie, na ktorej vlastne stojí, čo bolo veľmi zaujímavé z hľadiska toho, že si odporuje vlastnej inštitúcii - pamiatkovému úradu a tým pádom nariadil prokurátor, aby sa to zmenilo, aby bola urobená náprava. Otázne je, aká tá náprava bude. To my teraz nevieme povedať. Má na to 30 dní pán minister alebo celé ministerstvo, aby sa k tomu nejako postavilo. Uvidíme, čo sa stane. Ideálne by bolo, keby sa opäť obnovilo konanie a aby tie budovy boli vyhlásené za pamiatky."

Alexandra Važanová:

"Pán Šimunič predsa len, vy ste generálnym riaditeľom sekcie, ktorá v roku 2013 na základe požiadavky Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, ste obnovili správne konanie. Prečo došlo v novembri 2013 k jeho zrušeniu? Nie už vašou sekciou ale rozkladovou komisiou. Respektíve potom následne pánom ministrom."

Pavol Šimunič:

"Pozrite sa, zase je to ako v prípade inom normálny štandardný postup. V zmysle správneho konania majú všetky orgány nejaké svoje postavenie. Každý účastník konania má nejaké právo na opravný prostriedok alebo na odvolanie. V čase, keď sa rozhodovalo o obnovení alebo o uznaní návrhu na obnovenie konania pri vyhlasovaní objektu Smaltovňa za národnú kultúrnu pamiatku, boli preukázané isté skutočnosti, ktoré v danej chvíli teda budili dojem, že sú to skutočnosti nové. Boli vydokladované, boli vydokladované teda aj na základe literatúry, aj iných prameňov, ktoré boli k tomu predložené. Samozrejme, že účastník konania, ktorý je na to oprávnený, keďže rozhodlo ministerstvo kultúry, teda moja sekcia v druhom stupni, využil svoje právo, podal rozklad. No a rozkladová komisia, v ktorej sú zastúpení, teda je to expertný orgán, minister (?) a podľa paragrafu 61 zákona o správnom konaní rozhodla tak, že skrátka neuznala argument druhostupňového orgánu, čo sa týka novosti týchto skutočností a vydala rozhodnutie, ktoré rozhodnutie druhostupňového orgánu zrušilo. Je to úplne štandardné."

Alexandra Važanová:

"Teda vaše, vašej sekcie."

Pavol Šimunič:

"Je to úplne štandardný postup, pretože ministerstvo, my sme vlastne ešte v roku 2009 posunuli vyhlasovanie národných kultúrnych pamiatok podľa vtedy prijatého, teda novely zákona o ochrane pamiatkového fondu na Pamiatkový úrad, pretože dovtedy to robilo iba ministerstvo. Existoval iba jeden odvolací stupeň a to bol priamo rozklad. A teraz sú vlastne dva odvolacie stupne. To je pre všetkých účastníkov konania, aj pre toho vyhlasovateľa, aj pre tých účastníkov, ktorých sa to dotýka."

Alexandra Važanová:

"Pán Šimunič, ešte jedna doplňujúca otázka, na základe čoho, na základe akej žiadosti, odvolal sa vlastník alebo prečo bolo vlastne začaté konanie o zrušení?"

Pavol Šimunič:

"Odvolacích rozkladov bolo viacero. Odvolala sa aj spoločnosť P.G.A., aj Neo-Real sa odvolal, odvolali sa aj manželia Skácelovci a ešte aj Arkon, či ako sa volá tá posledná."

Zuzana Kordošová:

"Akord."

Pavol Šimunič:

"Akord a tak ďalej, čiže všetci štyria, ktorí majú nejaký majetkový podiel, potom sa odvolali a tieto rozklady boli všetky posúdené individuálne podľa toho, ako boli špecifické a podľa toho v podstate vyšli identické rozhodnutia. Pokiaľ tu pani magistra Kvardová hovorila o tom, čo napadol prokurátor, tak ja by som to trochu spresnil v tom zmysle, že prokurátor napadol skutočnosť, že nebolo podľa jeho názoru dostatočne toto rozhodnutie v tom rozkladovom konaní zdôvodnené, tým pádom bolo nepreskúmateľné a tým pádom, keďže je nepreskúmateľné, pokladal toto rozhodnutie za nezákonné."

Alexandra Važanová:

"Dopredu asi nevieme povedať, čo to bude znamenať pre objekt Smaltovne rozhodnutie generálneho prokurátora?"

Pavol Šimunič:

"Pozrite sa, mne sa v tomto prípade veľmi ťažko vyjadruje, pretože ja som zástupca, ktorý je v rozhodovacom druhom stupni. Ja neviem a ani nesmiem prejedukovať, ako rozhodne tretí stupeň, pretože tretí stupeň je vo svojich kompetenciách v tomto smere ako odvolací stupeň ešte vyššieho rangu ako je sekcia kultúrneho dedičstva. Je svojím spôsobom absolútne autonómny a rozhoduje a môžem vás ubezpečiť skutočne, že tá rozkladová komisia, tam sú zastúpení aj právnici špičkoví, aj špičkoví architekti, aj špičkoví pamiatkari. Takže to nie je také rozhodnutie, že niekto povedal, že takto rozhodneme. A minister má na to pochopiteľne svoj odborný orgán, ktorý mu tieto rozhodnutia robí."

Alexandra Važanová:

"Pani Kordošová, ako sa dotýkajú samosprávy **Petržalky** rozhodnutia či už Generálnej prokuratúry alebo Ministerstva kultúry?"

Zuzana Kordošová:

"Tak v podstate v tomto štádiu, pokiaľ sa spracovával návrh územného plánu zóny, tak rozhodnutie bolo jasné. Rozhodnutie ministerstva a tým sme sa riadili. Mali sme uznesenie miestneho zastupiteľstva o zachovaní fragmentov časti tejto smaltovne, takže všetky tieto podklady boli zapracované jedna do zadania a jedna do návrhu územného plánu zóny. V tejto chvíli pre nás ako pre obstarávateľov zóny bude rozhodujúce vlastne, ako sa to celé uzavrie. Čiže vravím, zo stavebného zákona by sme mali túto zónu prerokovať. Verím, že v čase nášho prerokovania dôjde aj

k nejakým novým skutočnostiam, podľa ktorým sa samozrejme my budeme musieť potom zariadiť a zohľadniť rozhodnutie ministerstva samozrejme."

Alexandra Važanová:

"Pán Šimunič hovorí, že tam boli a sú viacerí vlastníci. Jeden je taký majoritný a práve ten stojí aj za výstavbou, ktorá sa v zóne Matador, ktorej súčasťou je aj Smaltovňa, pripravuje výstavbu bytov. Nakoľko komunikujú vlastníci so samosprávou mestskej časti?"

Zuzana Kordošová:

"Vlastníci, teda majoritní vlastníci - spoločnosť P.G.A., na ktorých pozemkoch sa pripravuje táto výstavba, v podstate spolupracujeme s nimi veľmi, dalo by sa povedať, že každodenne. Jednak s nami, jedna so spracovateľom územného plánu zóny. A myslím si, že tá spolupráca je veľmi dobrá. Čiže vieme sa dohodnúť. Zatiaľ sme nezaznamenali nejaký problém ani z ich strany, ani z našej strany. Čiže myslím si, že je to v poriadku zatiaľ."

Alexandra Važanová:

"A treba asi povedať, že nikto zatiaľ nedeclaruje, že by sa chcel dotknúť objektov, ktoré sú súčasťou Smaltovne, je to tak?"

Zuzana Kordošová:

"V podstate na to, aby sa mohlo niečo udiť, tak by mal vlastník požiadať o odstránenie stavby. To času myslím žiadosť na miestom úrade, takú žiadosť neevidujeme. Možnože je to len otázkou času, pretože platí také rozhodnutie, aké je stále, takže ja v tejto chvíli neviem povedať, či sa niečo pripravuje alebo nie. Uvidíme, ako spoločnosť P.G.A. zareaguje. Môže sa stať, že už budúci týždeň bude žiadosť o odstránenie stavby."

Alexandra Važanová:

"Vieme aj z minulosti a to je dôvod, prečo chcete Smaltovňu chrániť v rámci statusu národnej kultúrnej pamiatky. Myslím, že pri Kable to bol veľmi rýchly spád, pretože investor hovoril o narušenej statike, toto je veľmi často používaný argument. Čo z tej uhorskej továrne chcete zachovať, pretože tam nehovoríme len o jednom objekte? Pani Kvardová."

Veronika Kvardová:

"Radi by sme boli, keby sa zachovali objekty smaltovne, ktorá je súčasťou bývalého podniku Matador a sú to budovy, ktoré ešte stále dokladujú, aký tam bol technologický tok, to znamená, ako sa dovážali suroviny, ako sa spracovávali. To znamená bola to najskôr taviareň, potom plyn, potom stavby, v ktorých sa vyrábala smaltérska brečka, potom tam boli dvojhalý, v ktorých sa vypaľovali tie jednotlivé nádoby. Potom tam bola lisovňa a žiháreň, kde sa pripravovali tie kovové nádoby. Takže stále je tam čitateľný tok, ako plynuli výrobky a išli suroviny. A boli by sme radi, ak by sa zachovali najmä stavby postavené začiatkom 20. storočia, ktoré navrhoval Heinrich Zieger, nemecký architekt. Sú to jediné stavby, ktoré sa nachádzajú na území Slovenska, ktoré zatiaľ poznáme od tohto architekta. Bol to priemyselný architekt, zaoberal sa teda tými priemyselnými stavbami. A naozaj najcennejšou stavbou je to dvojhalie, kde je unikátna konštrukcia železobetónová, ktorá bola postavená začiatkom 20. storočia a dokonca v medzinárodnom periodiku nemecky vydávanom Industriebau (?) sa objavila ako pokrokový príklad železobetónovej konštrukcie a bolo tam písané, že je to najväčšia železobetónová stavba v bývalom Rakúsko-Uhorsku. Takže tie kvality tam sú a tieto skutočnosti boli nájdené len pred nedávnom. A preto ma celkom zarazilo to, ako tu bolo spomínané, že skrátka to neboli nové skutočnosti. Rada by som vedela, ako to zistili, že to neboli nové skutočnosti. A práve tieto informácie ohľadom týchto všelijakých ako keby verdiktov, ktorí ministerstvo posielala na verejnosť, alebo ako to povedať, skrátka vydáva, tak tam chýbajú tie informácie, poznatky, že toto sa nestalo, toto nebolo, je to inak. Nikde skrátka nebolo napísané, čo zistili, ako to zistili alebo to nevedia zdokladovať, aspoň to teda nedávajú na vedomie verejnosti. Takže my pracujeme s informáciami, ktoré máme, ktoré sú nejakým spôsobom dosiahnuté, vieme ich dokladovať. Vieme preto určiť hodnotu týchto stavieb. Hodnotu kultúrnu najmä teda a pamiatkovú a naopak nevieme, že prečo práve tieto orgány naopak nechcú chrániť tieto stavby."

Alexandra Važanová:

"To je také, že dosť ostré vyjadrenie. Otázkou je pán Šimunič, či teda ministerstvo kultúru, pamiatkari, pamiatkari chcú, lebo v roku 2009 deklarovali, že niektoré z tých cenných objektov by mali byť vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku. Z čoho vychádzate teda, pani Kvardová sa pýta a môžem sa opýtať teda aj ja a druhá vec je, zareagovať na to, že nechcete teda chrániť?"

Pavol Šimunič:

"Pozriete sa, ja by som nepoužíval také tvrdé slová. Ale dobre, v poriadku, beriem to. Ja by som skôr použil otázku, ten článok v Industriebau vyšiel v roku 1919 predpokladám? Ak sa dobre pamätám."

Veronika Kvardová:

"1919."

Pavol Šimunič:

"1919, dobre. Čiže od roku 1919 je ten článok známy. Tam tá nemecká dvojica autorov, ktorá napísala tú knihu Architektúra 20. storočia, tá vyšla v roku 2003, pokiaľ sa dobre pamätám, čiže od roku 2003 je ten obsah známy. Vaša diplomová práca je veľmi perfektná a myslím, že bola u nás v roku 2013 zverejnená na webe."

Veronika Kvardová:

"Ja som ju nezverejňovala, je to dizertačná práca."

Pavol Šimunič:

"Takže dizertačná práca, tak sa hlboko ospravedlňujem."

Veronika Kvardová:

"Je to vedecká práca."

Pavol Šimunič:

"Je to vedecká práca, bola zverejnená a tak ďalej, ale inak je zverejnený prístup do tejto databázy dizertačných prác, kto by po tom pátral, tak nakoniec medzi ľuďmi je známe, kto čo robí, vy nie ste celkom neznáma osoba, nakoniec ste sa tým zaoberali dlhodobo. Takže ja keď sa na to pozriem s odstupom času, mňa by strašne zaujímalo, či tieto fakty boli novými faktami alebo mali byť novými faktami už v roku 2010, keď sa podával prvý návrh, ktorý sme zamietli."

Veronika Kvardová:

"Môžem vám na to odpovedať, keď chcete."

Alexandra Važanová:

"Nech sa páči."

Veronika Kvardová:

"Doktorka Šulcová, ktorá vypracovávala ten návrh, ktorý sa objavil na pamiatkovom úrade, na základe ktorého potom bolo vlastne konanie ohľadom objektov Matadoru, sama hovorila, že ona si nebola sama istá, aké objekty tam sú. Myslela si, že je to celé len Matador. A to, že je to Smaltovňa, že sú to fragmenty Smaltovne, ktoré postavil Heinrich Zieger naozaj ako keby, tie informácie samozrejme existovali, ale nikto ich nedával do súvisu. To znamená, že predtým, ako som sa ja o tom zmienila v rôznych periodikách a na rôznych vedeckých fórach, tak dovtedy naozaj nikto nepovedal, že sú to práve budovy Smaltovne, že majú takú a takú hodnotu a že ich postavil ten a ten architekt a tá a tá stavebná firma. Takže áno, dá sa povedať, že aj o existencii všetkých stavieb vieme, kedy, kto a čo, ale málo kto dá do súvislosti, že práve je to ono a že práve to má také a také hodnoty."

Pavol Šimunič:

"Viete, ja by som vám tiež trochu oponoval z jednej pozície, zákon o správnom poriadku a zákon o ochrane pamiatkového fondu podľa týchto novovyrobených (?) skutočností jednoznačne hovorí, že ktoré neboli známe vinou niektorého z účastníkov konania. Je mi ľúto, ale nemôžem zodpovedať za spracovateľa tohto návrhu, skrátka, že mu tieto skutočnosti v čase, keď spracovával ten prvý a pôvodný návrh neboli známe."

Veronika Kvardová:

"No, to neboli."

Alexandra Važanová:

"Kto to bol?"

Pavol Šimunič:

"To spomínala pani magistra konkrétnu dámu, ktorá spracovávala tento návrh."

Alexandra Važanová:

"dobre, predsa len ste pán Šimunič, ste tu dnes ako zástupca ministerstva kultúru, ale ste natoľko fundovaný odborník, že sa vás môžem opýtať na váš súkromný názor, a váš osobný názor v súvislosti s tým, ako by mal byť tento objekt uchopený, či je podľa vás vhodný na vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku? Nechcem vás samozrejme tlačiť do vyjadrení, keďže zastupujete aj ministerstvo kultúry, ale predsa len by ma to zaujímalo."

Pavol Šimunič:

"Pozrite sa, každý objekt, ktorý disponuje pamiatkovými hodnotami, ktoré sú nespochybniteľné, vydokladované, podložené, je v stave ešte nejakej použiteľnosti a tak ďalej, nie je kontaminovaný rôznymi vplyvmi na životné prostredie, nenachádza sa v nejakej nebezpečnej zóne, nemá obmedzený

prístup a tak ďalej, v princípe je vhodný na vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku. Lenže to je dvojsečná zbraň. To je ad jedna ochrana na druhej strane je to záväzok."

Alexandra Važanová:

"Určite áno."

Pavol Šimunič:

"Záväzok pre toho vlastníka. Tak my sa nečudujeme, že vlastník, pokiaľ to nevyhovuje jemu a tak ďalej alebo nemá na to financie, tak tento záväzok neprijme. Druhá vec je samozrejme, že to je síce pekne navrhnuť niečo na vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku, ale kde je to B, kde je ten konštruktívny návrh, čo z toho urobíme? Ten navrhovateľ, ktorý bojuje za to, aby to bolo vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku, v tomto prípade aj keď nie je účastníkom konania Klub ochrany technických pamiatok a tak ďalej, je nejaký návrh na nejaké funkčné využitie, na nový obsah, ktorý sa tomu vdýchne, ktorý sa bude prezentovať?"

Veronika Kvardová:

"Je."

Pavol Šimunič:

"Ale nie je známy zatiaľ."

Alexandra Važanová:

"Dobre. To pani Kvardová môže povedať."

Veronika Kvardová:

"Je známy."

Alexandra Važanová:

"Ale predsa len pri mnohých týchto témach, keď sme sedeli pri témach národných kultúrnych pamiatok, pri témach technických pamiatok, veľakrát sa spomína, že zlyhala komunikácia samosprávy, ktorá je povoľovacím orgánom, najmä pri stavebnom a povoľovacom konaní a investora. Tu ste naznačili, že veľmi úzko spolupracujete, to znamená, že aj napriek tomu, ak by teda tento objekt nebol vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku, má samospráva nejaké nástroje, ako chrániť, vy ste spomínali fragmenty týchto budov, objektov?"

Zuzana Kordošová:

"Áno, je to presne tak, ako som povedala na začiatku, že už v zadaní územného plánu zóny sme si ako podmienku dali zapracovať fragmenty týchto častí budov do návrhu územného plánu zóny. Je to tak, ako som povedala, že v tejto chvíli neviem zatiaľ povedať, ako to bolo zapracované, pretože ten návrh je čerstvý. Ale určite v tomto smere bol oboznámený aj projektant, teda spracovateľ, aj vlastník pozemkov o tom, že samospráva má záujem tak, ako si to vyhlásila, tieto fragmenty zachovať. V tejto chvíli naozaj neviem konkretizovať ako navrhol projektant, ale určite budeme potom to teraz v podstate študovať, budeme to vyhodnocovať. Územný plán zóny bude zverejnený, ktokoľvek ho môže pripomienkovať, čiže myslím si, že tu ten priestor aj na ten návrh ako zachovať, prípadne dať návrh, ako zachovať celú halu, mestská časť sa nebráni žiadnym takýmto podnetom. Práve naopak. Víta takéto podnety. Čiže bude tu na to priestor. Nech sa páči."

Alexandra Važanová:

"Pani Kordošová, predsa len vieme a veľakrát sme sa o tom rozprávali, či už s predstaviteľmi mesta alebo mestských častí, že predsa len aj samosprávy majú nejaký nástroj v rukách a to je vyhlásiť objekt za pamätihodnosť. To je aj prípad Smaltovne, kedy aj mesto, aj mestské časti majú zoznam pamätihodností, vo vašom prípade tam je aj Smaltovňa. Nakoľko môže ochrániť tento objekt ten inštitút pamätihodnosti? Určite to nie je relevanciu typu národná kultúrna pamiatka."

Zuzana Kordošová:

"No ako objekt ako taký nie. Sú to len tie časti, ktoré boli vyhlásené ako fragmenty. Čiže je to v rukách samosprávy teraz, ako naloží s tým návrhom územného plánu zóny, či to tam nájde zapracované a či to teda budeme požadovať od toho spracovateľ. Zatiaľ sme v stave, že by sme to chceli zachovať a hľadať objekty, kde by tieto fragmenty mohli byť použité v rámci buď interiéru alebo exteriéru. Takže v tejto chvíli môžem povedať, že je snahou mestskej časti zachovať tieto časti, ktoré boli vyhlásené za pamätihodnosť. Ako objekt nie, ale ako časti."

Alexandra Važanová:

"Pani Kvardová, vy ste pred chvíľkou avizovali, že už ste prišli aj na to, akým spôsobom by mohli potenciál investori, potenciál príľahlých budov uchopiť takže akým spôsobom a či tiež nejakým spôsobom vstupujete do komunikácie s investorom? Či sú natoľko otvorení aj vám ako samospráve?"

Veronika Kvardová:

"Zodpoviem najprv tú prvú časť otázky. Keď som ešte pôsobila na fakulte architektúry, tak sa tam už niekoľko rokov robili projekty na využitie bývalého areálu Matador a naozaj sa tam študenti zaoberali rôznym využitím. Bolo to ja neviem, od obchodných, bytových priestorov, cez nejaké kultúrne a podobné priestory s tým, že samozrejme nikto tam nenavrhol, že zachovať každú jednu budovu, ale bolo to o tom, aby tam zostali tie najhodnotnejšie stavby, do ktorých sa vloží funkcia, ktorú potrebuje tá mestská časť a okolo sa vystavali tie stavby, ktorá kvázi zarábajú tým investorom, takže ide o nejakú administratívu, bytové budovy a podobne. Takže naozaj sa to dá riešiť, sú rôzne riešenia a sú verejne dostupné, tak že ak chcete, pokojne si ich môžete na tej fakulte architektúry vypýtať. Visia na stenách, dokonca sú pozakladané v archívoch, takže nech sa páči."

Alexandra Važanová:

"A komunikácia s investorom?"

Veronika Kvardová:

"A komunikácia s investorom, stretla som sa s jedným z investorov, boli, nie so všetkými."

Alexandra Važanová:

"Alebo s vlastníkom."

Veronika Kvardová:

"Áno, s vlastníkom. Konkrétne tento vlastník bol veľmi nešťastný z toho, čo sa mu stalo, pretože napríklad je tam stavba mlyna, ktorý drtil tú sklovinu a je veľmi pekne zachovaný, je pekne obnovený. Vlastník do tejto budovy, ak sa nemýlim, navrhol nové využitie - ubytovňu pre robotníkov, lebo sa to do tej lokality hodí, je tam rušná stavebná činnosť. Hovoril mi, že mu to nechcú schváliť na použitie pre robotnícku ubytovňu a že je taký nahnevaný, že kvôli tomu, že nie je urobený územný plán zóny, že tam nemôže zriadiť túto ubytovňu, že mi povedal, že keď to takto ešte dlhšie potrvá, tak to zbúra. Takže tí vlastníci sú nahnevaní aj na to, že keď sa snažia, keď im vyjde tá obnova, naozaj tá stavba je nádherne obnovená, ja by som povedala, že pamiatkový úrad by s tou obnovou nemal žiaden problém, možno by zmenil len odtieň fasády a to je tak všetko, lebo naozaj zachoval pôvodné architektonické členenie, pôvodné architektonické prvky, dokonca tam nie je nejaká veľká nadstavba alebo nejaké veľké búranie, naozaj krásne zachovaná stavba, no a nakoniec stroskotal na tom, že mu nepovolili využitie na novú funkciu. Čo je pochopiteľné, že potom takýto vlastníci sú nahnevaní, pretože na jednej strane vidia, že pamiatkový úrad chce vyhlásiť stavbu napriek tomu, že už vidia, že tá stavba sa bude používať, na druhej strane mu niekto zakáže prevádzkovať to, čo si tam povedal."

Alexandra Važanová:

"Dobre, správne tomu rozumiem, že to bola samospráva **Petržalky**?"

Veronika Kvardová:

"Ja som hovorila sprostredkovane, čo mi on povedal, takže neviem, aké tam postupy boli."

Alexandra Važanová:

"Mohlo by niečo také nastať? Treba ale povedať, že zase samospráva, otázkou je, či tie povoľovacie procesy a to konanie trvá príliš dlho alebo len naplňujete literu a lehoty, ktoré sú vám zo zákona dané?"

Zuzana Kordošová:

"Otázka je, kedy požiadal o nejaké funkčné využitie. Pretože pred rokom 2010 bol areál funkčne určený pre výrobu a výroba v tom čase v podstate nie je v súlade s ubytovňou pre robotníkov. Čiže ide tu o napĺňanie súladu s územným plánom. Vieme, že po roku 2010 zmenami a doplnkami 02 sa prijalo nové funkčné využitie uvedeného areálu, kde výroba bola zrušená a v súčasnosti platí zmiešané územie pre občiansku vybavenosť a bývanie. Čiže otázka je, kedy bola načasovaná tá jeho požiadavka. Čiže v dnešnom prípade v zmysle územného plánu samozrejme že by sme stanovili nejaké tie regulatívy. V čase spracovania územného plánu by sme samozrejme upozornili na to, že sa spracováva nový územný plán zóny, čiže vlastník by mohol buď počkať alebo s nami spolupracovať. Čiže neviem úplne konkrétne, lebo v tomto čase je to už možné. V čase pred rokom 2010 to možné nebolo."

Alexandra Važanová:

"Posledná otázka možno taká všeobecná, pán Šimunič, keď sa rozprávame o témach ochrany technických pamiatok, väčšinou si pomáhame príkladmi zo zahraničia, môžeme sa aj my na Slovensku v okolí **Bratislavy** pochváliť investorom, ktorý naozaj uchopil aj ten kultúrny, historický akcent budovy a nezbúral, využil ho?"

Pavol Šimunič:

"Môžem odpovedať tak asi trojstupňovo? Lebo niektoré veci si tu žiadali odpoveď. K tomu čo ste hovorili pani magistra."

Veronika Kvardová:

"Doktorka."

Pavol Šimunič:

"Doktorka už, tak pardon, ja sa vám ospravedlňujem, takže očakávam, že je to spojené s PhD, už ste absolvovali dizertačku."

Veronika Kvardová:

"Áno, áno."

Pavol Šimunič:

"Takže je to všetko v poriadku. Je pekné mať takýto zámysel, aký ste hovorili. Prekvapuje ma samozrejme, že práve z prostredia fakulty architektúry Slovenskej technickej univerzity od pána prodekana vzišiel taký posudok, aký vzišiel. A nebol to posudok, ktorý by nejakým spôsobom vychvaloval pamiatkové hodnoty tohto objektu. Druhá vec je, že ak si povieme nejaký zámysel, a už sme ho dali do nejakej pozície realizácie, nejakým spôsobom sme prevzali zodpovednosť zaň? Osvojí si ho investor, bude do neho investovať peniaze, berieme zodpovednosť za to, že tomu dá nejakú náplň a tá náplne nebude pre neho rentabilná? Alebo stačí povedať, že my chceme, aby tam niečo bolo?"

Alexandra Važanová:

"Je to možný vklad do debaty zo strany architektov."

Pavol Šimunič:

"Je to v konečnom dôsledku len vklad do debaty. Čo sa týka tých príkladov u nás, ja neviem, ja by som spomenul toho Steina. Napriek tomu, že tam neboli vyhlásené všetky tieto, že sme skrátka neakceptovali ten pôvodný návrh, čo sa týka toho, že má úmysle investovať do tej spilky, má investovať financie, ku ktorým sa písomne zaviazal. Zachováva fragmenty, urobil vizuál, ktorý vyslovene zachováva ten vizuálny pohľad na všetky objekty, ktoré sú na Blumentálskej ulici. Ale spomenul by som aj jednu možnosť, ktorá zase ma veľmi prekvapila, že sa Klub ochrany technických pamiatok do toho nezaangažoval. Nedávno prebiehal spor medzi pamiatkarmi a investorom, čo sa týka kúpaliska Zelená žaba v Trenčianskych Tepliciach, tak sa podarilo investorovi si dobrou PR politikou získať si verejnosť na svoju stranu až na takú úroveň a tak ďalej, že skrátka spísali petíciu, ktorú podpísalo 7-tisíc občanov, že my sa chceme kúpať. Prekvapilo ma, že keď Klub ochrany technických pamiatok natoľko monitoruje činnosť Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a ostatných orgánov pamiatkovej ochrany, pravidelne, takmer pri každom rozhodnutí na nás podáva podnet na prokuratúru, že nevyužil túto nádhernú možnosť podporiť pamiatkarov v ich úsilí a dosiahnuť od tých investorov viac."

Alexandra Važanová:

"Asi frustrácia ľudí, ktorí sa dlhé roky pozerali na zatvorené kúpalisko, zohrala svoju úlohu. Pani Kvardová, ak chcete veľmi stručne zareagovať, ak nie, tak ukončím dnešnú diskusiu."

Veronika Kvardová:

"Ja by som možno zareagovala na to, že to bol naozaj nešťastný príklad, ktorý ste uviedli. Ale povedala by som kladný príklad, napríklad si zoberme, že Šamorín nie je ďaleko odtiaľto a boli tam staré mlyny, do ktorých vložil investor hotel, investor obchodný reťazec a naozaj je to obrovská stavba na obrovskom území, dala Šamorínu akýsi šmrnc tá stavba a je to nádherne zachovaný vizuál, nádherne zachovaný interiér dostavba hypermarketu, všetko funguje ako má, je tam zisk. Takže toto je jeden príklad za všetky, ktorý by sa dal použiť na hoci aký areál, ktorý sa nachádza v **Bratislave**."

Alexandra Važanová:

"Dúfajme, že takých príkladov bude omnoho viac, samozrejme aj s tou zodpovednosťou, o ktorej hovoril pán Šimunič. Treba zobrať aj za tú finančnú aj inú zodpovednosť. Ďakujem vám v tejto chvíli veľmi pekne a uvidíme, ako sa nám téma matador a smaltovne bude posúvať aj na zastupiteľstve **Petržalky**, ktoré dostane určite túto tému na stôl, vrátíme sa k nej. Všetko dobré a dovidenia. Vám ešte prajem krásny večer s televíziou **Bratislava**. Teším sa na vás pri ďalšej Besede o piatej. Dovidenia."